

Notitie consultatie Preventie- en handavingsplan alcohol 2014 – 2017.

1. Consultatie stakeholders.

Het ambtelijk ontwerp van het plan is ter informatie en consultatie toegezonden aan de belangrijkste stakeholders, te weten: horeca, sportverenigingen, buurthuizen, supermarkten, slijterijen, het onderwijs en de jongerenraad.

Betrokken partijen zijn uitgenodigd voor een informatie- c.q. consultatiebijeenkomst op 4 juni 2014 en zijn in de gelegenheid gesteld schriftelijk te reageren.

2. Reacties.

Bijgevoegd het verslag van de bijeenkomst op 4 juni 2014 en de (aanvullende) schriftelijke reactie van de heer C. Oosterbos, Koninklijke Horeca Nederland.

3. Beantwoording reacties.

Naar aanleiding van het verslag kan worden opgemerkt, dat wij de wens van de partijen, dat de gemeente een actief preventief beleid voert onderschrijven. Ook de zorg van partijen omtrent het ontbreken van toereikend voorlichtingsmateriaal vanuit de NIX18 campagne en/of belangenorganisaties delen wij. Vanuit de gemeente zal voorlichtingsmateriaal beschikbaar komen.

De schriftelijke reactie van de heer C. Oosterbos (namens Koninklijke Horeca Nederland) beantwoorden wij als volgt:

Vraag/opmerking:

Streefcijfers staan benoemd en worden gekoppeld aan doelstellingen voor de toekomst. Wij missen echter bij streefcijfers, de uiteindelijke conclusies specifiek voor Roosendaal (blz 4/5).

Antwoord:

De passages waar op wordt gedoeld betreffen de resultaten van een in 2013 op de schaal van West-Brabant uitgevoerd telefonisch onderzoek naar de opinie van jongeren en ouders over alcoholgebruik en een eveneens in 2013 op de schaal van West-Brabant uitgevoerd nalevingsonderzoek door middel van een 'mystery-shopping' onderzoek. In de het plan vermelden wij de resultaten en conclusies op regionale schaal.

Wat betreft het telefonisch opinie onderzoek beschikken wij niet over Roosendaalse gegevens. Bij het onderzoek is er uitdrukkelijk voor gekozen om gegevens strikt vertrouwelijk te behandelen en de antwoorden na het interview niet aan adresgegevens te koppelen. Een en ander is ook gecommuniceerd tijdens het telefonisch interview.

Ook ten aanzien van het nalevingsonderzoek beschikken wij niet over Roosendaalse cijfers per type verkooppunt (supermarkt, slijterij, cafetaria, horeca en sportkantine). Het gemiddelde nalevingspercentage 2011 en 2013 over alle verkooppunten van de gemeente Roosendaal is wel bekend, te weten: 26% in 2011 en 22% in 2013. Voor geheel West-Brabant gaat het dan om 29% in 2001 en 12% in 2013.

Naar aanleiding van deze opmerking zijn in het plan de gemiddelde nalevingspercentages 2011 en 2013 van de gemeente Roosendaal opgenomen (pagina 5).

Vraag/opmerking:

Wat is de basis van de onderzoeken met betrekking tot naleving? Worden enkel hotspots bezocht, of worden om de zoveel jaar dezelfde locaties bezocht om geen appels met peren te vergelijken (blz. 4/5)?

Antwoord:

De onderzoeksmethode 'mystery-shopping' is een wetenschappelijk aanvaarde onderzoeksmethode die zeer betrouwbare gegevens oplevert over de naleving van de leeftijdsgrenzen en veelvuldig gebruikt wordt in binnen- en buitenland. Deze methode is ontwikkeld door Universiteit Twente en STAP.

De werkwijze is, dat 15-jarige jongeren aan de hand van een wetenschappelijk protocol, onder toezicht van onderzoekers van het Nederlands Instituut voor Alcoholbeleid (STAP), hebben geprobeerd alcohol te kopen. De meting heeft plaatsgevonden in mei 2013. De jongeren die aan het onderzoek hebben deelgenomen zijn geworven en geselecteerd via een VWO school. Ze zijn 15 jaar en zien er ook uit als typisch 15-jarigen. De jongeren volgen een protocol dat is getest en vooraf is geoefend. Bij de aankoopogingen van alcohol geven de jongeren aan dat ze 16 jaar (NB: leeftijdsgrens 2013) zijn terwijl ze 15 jaar zijn. De onderzoeker is constant in de buurt, maar wel uit het zicht. Nadat de aankoopoging is afgerond vult de mystery-shopper een kort formulier in waarbij wordt geregistreerd waar de aankoopoging heeft plaatsgevonden, hoe de interactie met de verkoper is geweest (interventie) en of de jongere wel of geen alcohol kon kopen. Een interventie betekent dat door de verkoper naar leeftijd, ID of beide wordt gevraagd.

In twee weekenden in mei 2013 zijn 252 aankoopogingen gedaan in de gemeenten in West-Brabant. Er zijn 97 cafés bezocht tijdens het onderzoek, 41 sportkantines, 17 slijterijen, 42 supermarkten en 55 cafetaria's. De helft van de aankoopogingen is gedaan door meisjes, de andere helft van de aankoopogingen door jongens.

De verdeling van de verschillende type verkooppunten is willekeurig gedaan op basis van de procentuele verdeling van alle type verkooppunten en op basis van het totale aantal verkooppunten per gemeente in de regio. De verdeling van het aantal bezoeken per gemeente is gemaakt op basis van het totaal aantal verkooppunten per gemeente. Alle verkooppunten zijn bij elkaar opgeteld, waarna een procentuele verdeling is gemaakt.

Vraag/opmerking:

Wij missen een risico analyse en interventiestrategie. Waar zitten de grootste risico's dat het fout kan gaan? En dan vervolgens wat men het best kan doen, wáár en wanneer om te voorkomen dat die risico's zich gaan realiseren.

Antwoord:

Voor het opstellen van het plan is gebruik gemaakt van een tweetal modellen, te weten het model van de GGD West-Brabant en het model van het Trimbos Instituut. Het model van de GGD West-Brabant is toegesneden op de regio West-Brabant en het model van het Trimbos Instituut is meer een algemeen beleidsmodel, dat gemeenten naar wens kunnen inkleuren.

Het model van het Trimbos instituut bevat een paragraaf die gaat over risicoanalyse en interventiestrategie en geeft daarbij de nodige voorbeelden.

In het plan dat nu voorligt, is bewust afgezien van het maken van een gerichte risicoanalyse en Interventiestrategie. Doelstelling van het huidige plan is een integrale aanpak op het terrein van preventie en handhaving gericht op alle doelgroepen, te weten: jongeren, hun ouders en alcoholverstrekkers. Elke doelgroep heeft weliswaar een eigen problematiek/risicoprofiel, maar voor alle doelgroepen geldt dat bewustwording noodzakelijk is. De focus ligt dan ook voornamelijk op bewustwording. Bij toezicht en handhaving wordt overigens ook ingestoken op hotspots. In het kader van de evaluatie zullen wij bezien of deze algemene interventiestrategie aangepast dient te worden. Op basis van een nadere risicoanalyse kunnen dan de doelstellingen worden aangescherpt en kan de focus worden verlegd.

Vraag/opmerking:

Zoals besproken, zou mogelijk illegale horeca (zuipketen e.d.) meegenomen kunnen worden.

Antwoord:

Zoals reeds opgemerkt tijdens de bijeenkomst op 4 juni 2014 zijn er op dit moment geen signalen, dat er in Roosendaal sprake is van illegale horeca. Mocht er in de toekomst sprake zijn van illegale horeca, dan zal daar tegen doeltreffend worden opgetreden. Een en ander is reeds in het plan benoemd (pagina 10).

Vraag/opmerking:

Er wordt op pagina 10 gesproken over hotspots. Welke zijn die in Roosendaal?

Antwoord:

Leeftijdsgrenzencontrole zal worden uitgevoerd bij bedrijven/evenementen en hotspots. De leeftijdsgrenzencontrole richt zich op de naleving van de geldende leeftijdsgrenzen, zowel door de verstrekker als de jongere. Hotspots zijn locaties waar veel jongeren komen en alcohol proberen te kopen en/of te nuttigen.

De hotspots worden inderdaad niet concreet benoemd in het plan. Volstaan wordt met een algemene omschrijving. Een andere aanduiding is niet wenselijk en heeft geen meerwaarde. Hotspots kennen een grote mate van dynamiek, zowel naar plaats als in de tijd.

Vraag/opmerking:

Er staat in het concept benoemd dat er ook handhaving bij jongeren zélf zal plaatsvinden maar wordt verder niet uitgewerkt in het hoofdstuk handhaving. Waarom wordt hier geen ureninzet aan gekoppeld? Gekoppeld aan hotspots bezoeken?

Antwoord:

Voor 2014 zijn in totaal 1.000 uren personele capaciteit geoormerkt om uitvoering te geven aan de uitvoering van toezicht en handhaving Drank- en Horecawet/Horeca.

Deze uren zijn beschikbaar voor de gehele toezichthoudende taak inclusief de leeftijdsgrenzencontrole gericht op de jongere.

Wij zullen bezien in hoeverre een verdere aanscherping van de urenverdeling op dit punt mogelijk en opportuun is.

Vraag/opmerking:

Analyse is ons inziens nodig om een goed plan van aanpak te realiseren.

Antwoord:

Voor het antwoord op deze vraag wordt verwezen naar het antwoord op de vraag omtrent de risicoanalyse en interventiestrategie.

4. Aanpassing plan.

Naar aanleiding van de consultatie is op pagina 5 van het plan de volgende passage toegevoegd:

Het gemiddelde nalevingspercentage 2011 en 2013 over alle verkooppunten in Roosendaal bedraagt 26% in 2011 en 22% in 2013. Ook in Roosendaal dus een daling ten opzichte van 2011, maar minder sterk dan voor de gehele regio.

Verslag Informatie- en consultatiebijeenkomst Preventie- en handavingsplan alcohol

Datum: 4 juni 2014

Uitgenodigd:

Vertegenwoordigers van buurthuizen, sportverenigingen, horeca, supermarkten, slijterijen, voortgezet onderwijs en jongerenraad

Aanwezig:

Dhr. C. Luijsterburg	Dorpshuis Heerle
Dhr. P. Schepers	Buurthuis West
Dhr. J. van der Velden	Buurthuis Keijenburg
Dhr. T. Vooghden	Tennisvereniging Vierhoeven
Dhr. C. Boot	Sportservice West-Brabant
Dhr. P. Rademakers	Wouwse Tennis Vereniging
Dhr. A. Hoekstra	RHMC De Pelikaan
Dhr. P. van Osta	VV DVO'60
Dhr. J. Korsmit	TC Tolberg
Dhr. J. Gommers	NSV Nispen
Dhr. C. Oosterbos	Koninklijke Horeca Nederland
Dhr. C. van Wettum	Jan Tinbergencollege
Mevr. P. van Mechelen	GGD West-Brabant
Dhr. A. Arnold	Gemeente Roosendaal
Dhr. C. Vermeeren	Gemeente Roosendaal
Dhr. C. Iriks	Gemeente Roosendaal

De nieuwe Drank- en Horecawet schrijft voor, dat de gemeenteraad iedere vier jaar een preventie- en handavingsplan alcohol vaststelt. De eerste maal dient dit te gebeuren in 2014.

Het ambtelijk ontwerp van het preventie- en handavingsplan alcohol 2014-2017 is bij de uitnodiging voor deze bijeenkomst toegezonden aan buurthuizen, sportverenigingen, horeca, supermarkten, slijterijen, voortgezet onderwijs en jongerenraad.

De gemeente wil graag weten wat de betrokken partijen van het plan vinden.

In het plan wordt een verbinding gelegd tussen voorlichting en bewustwording en toezicht en handhaving. Wetenschappelijk onderzoek wijst uit dat een geïntegreerde aanpak van preventie en handhaving het beste werkt.

In het najaar van 2013 is met betrokken partijen overleg gevoerd over de implementatie van de nieuwe Drank- en Horecawet en de lokale nota volksgezondheid. Toen zijn ook de algemene kaders vastgesteld voor het preventie-, handavings- en sanctiebeleid alcohol. In het preventie- en handavingsplan worden deze kaders verder ingevuld.

De aanwezigen hebben geen inhoudelijke opmerkingen bij het voorliggende concept.

De aanwezige partijen hechten er aan, dat de gemeente een actief preventief beleid voert en blijft uitdragen dat alcoholgebruik door jongeren schadelijk is en dat er een cultuuromslag dient plaats te vinden. De aandacht hiervoor mag niet verslappen. Communicatie en voorlichting aan jongeren en ouders moet een constante factor zijn. In dit verband is het wenselijk dat de gemeente de organisaties ondersteunt door het beschikbaarstellen van voorlichtingsmateriaal, folders en voorbeeldteksten voor website. Hetgeen landelijk vanuit de NIX18 campagne en/of belangenorganisaties beschikbaar komt, is ontoereikend.

Ervaringen van partijen met het uitvoering geven aan de convenantafspraken, het niet verstrekken van alcohol aan jongeren en de houding van ouders (wederverstrekking) worden gedeeld.

Geconstateerd wordt, dat het tot stand brengen van een cultuuromslag in het denken over alcohol en jongeren een kwestie van lange adem is. Het is een illusie om te denken, dat de gemeente en/of de betrokken partijen een dergelijke cultuuromslag te weeg kunnen brengen. Het is wel noodzakelijk uitvoering te geven aan de wet en de discussie over alcohol en jongeren niet uit de weg te gaan. Het is belangrijk hiervoor aandacht te blijven vragen en het goede voorbeeld te geven.

Van de zijde van de gemeente wordt toegezegd, dat er voorlichtingsmateriaal, folders en voorbeeldteksten voor website beschikbaar zullen komen.

Beste heer Iriks,

Met dank voor de positieve houding tijdens de bijeenkomst van heden morgen doe ik u, zoals besproken, onderstaand nog enkele punten toekomen vanuit horeca-perspectief. Ik hoop dat u deze kunt verwerken in het concept.

- Streefcijfers staan benoemd en worden gekoppeld aan doelstellingen voor de toekomst. Wij missen echter bij streefcijfers, de uiteindelijke conclusies specifiek voor Roosendaal (blz 4/5);
- Wat is de basis van de onderzoeken met betrekking tot naleving? Worden enkel hotspots bezocht, of worden om de zoveel jaar dezelfde locaties bezocht om geen appels met peren te vergelijken (blz 4/5)?;
- Wij missen een risico analyse en interventiestrategie. Waar zitten de grootste risico's dat het fout kan gaan? En dan vervolgens wat men het best kan doen, wáár en wanneer om te voorkomen dat die risico's zich gaan realiseren.
- Zoals besproken, zou mogelijk illegale horeca (zuipketen e.d.) meegenomen kunnen worden in de
- Er wordt op pagina 10 gesproken over hotspots. Welke zijn die in Roosendaal?
- Er staat in het concept benoemd dat er ook handhaving bij jongeren zélf zal plaatsvinden maar wordt verder niet uitgewerkt in het hoofdstuk handhaving. Waarom wordt hier geen ureninzet aan gekoppeld? Gekoppeld aan hotspots bezoeken?
- Analyse is ons inziens nodig om een goed plan van aanpak te realiseren.

Ik hoop u voldoende geïnformeerd te hebben, en kijk uit naar het uiteindelijke plan.

Bij vragen sta ik u graag vriendelijk te woord!

Vriendelijke groeten,

Corné Oosterbos.